

Sådan stemmer du til kommunalvalget

Tirsdag den 16. november er der kommunal- og regionsrådsvalg. Her kan du finde ud af, hvordan og hvornår du kan stemme - og meget andet.

Skrevet af Kasper Baatrup

Kommunalt ansatte er vigtige, fordi de er med til at danne rammen om din hverdag. Det er kommunen, der driver børnehaver, skoler, ældrepleje og mange andre ting. Kommunen står også for sortering af affald og løser i det hele taget rigtig mange opgaver for os alle sammen. Hvordan disse opgaver skal løses, og hvem der skal løse dem, skal danskerne stemme om lige om lidt.

at danne rammen:
to provide structure

at drive:
to run

Kommunalvalg afholdes altid den tredje tirsdag i november. I år er det den 16. november.

Du kan stemme, hvis du

- er fyldt 18 år.
- har fast bopæl i Danmark.
- er enten dansk statsborger, statsborger i et andet EU-land, Island eller Norge. Eller hvis du uden afbrydelse har boet mindst fire år i Danmark, Grønland eller på Færøerne.

fast:
permanent

afbrydelse:
interruption

Sådan foregår det

På dit valgkort står der, hvor dit valgsted er. Et valgsted er det sted, hvor du afgiver din stemme. Det er typisk en skole eller en gymnastiksal. Valgstederne har åbent fra klokken 8 til klokken 20. Inde i lokalerne er der nogle mennesker, som tager dit valgkort, giver dig en stemmeseddel og holder øje med, at alt foregår, som det skal.

alt foregår, som det skal:
everything is running as planned

Der er også nogle på stedet, som kan hjælpe dig med at stemme korrekt, hvis du skulle være i tvivl. De må ikke hjælpe dig med at vælge, hvem du vil stemme på.

tvivl:
doubt

Du kan stadig stemme, selvom du har glemt dit valgkort, så længe du har dit pas, sygesikringskort eller kørekort på dig.

Du **afgiver** din stemme inde i en **stemmeboks**. Inde i stemmeboksen finder du en kuglepen, som du kan bruge til at sætte dit kryds på stemmesedlen. Du sætter et kryds ved et politisk parti eller en politisk kandidat.

at afgive:
to cast

en stemmeboks:
a polling booth

Når du har stemt, tælles alle stemmer i kommunen op. Derefter følger nogle politiske forhandlinger, hvor den nye **borgmester** og det nye byråd skal findes.

en borgmester:
a mayor

Kilder: Indenrigsministeriet, borger.dk, Faktalink

Holdet inddeles i fire grupper, som hver især beskriver et af artiklens fire billeder. Beskrivelserne deles i plenum, og stikord skrives.

Hvad betyder de markerede ord fra artiklen?

***Kommunalt ansatte** er vigtige, fordi de er med til at **danne rammen** om din hverdag. Det er kommunen, der **driver** børnehaver, skoler, **ældrepleje** og mange andre ting. Kommunen står også for sortering af affald og **løser** i det hele taget rigtig mange opgaver for os alle sammen. Hvordan disse opgaver skal løses, og hvem der skal løse dem, skal danskerne stemme om lige om lidt.*

Tal i grupper om, hvordan I på jeres egen måde, kan fortælle hvad der står i citatet i opgave 2.

Forståelsesspørgsmål:

1. Hvem kan stemme til kommunalvalg?
2. Hvor kan et valgsted fx være?
3. Skal man stemme på et parti?
4. Kan man stemme, hvis man har glemt sit valgkort?

5

Pararbejde: Lav en liste i punkter over hvordan et valg forløber (husk at verbet skal være i imperativ):

1. Du modtager dit valgkort med posten.

2. Gå hen til dit lokale valgsted.

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

6

Mundtligt: Nedenstående tabel viser hvor stor en procentdel, fordelt på alder, som stemte til sidste kommunalvalg. Hvad er tendenserne i tabellen?

Tabel 2.1: Valgdeltagelse opdelt på aldersgrupper (2017)

	Pct.	N
18 år	75,1	61.997
19-21 år	60,1	200.053
22-29 år	54,9	565.463
30-39 år	63,7	603.878
40-49 år	72,6	696.492
50-59 år	75,3	713.903
60-69 år	81,1	599.609
70-79 år	82,1	484.789
80-89 år	67,4	191.614
90-99 år	42,9	39.678
100- år	26,7	1.013
Total	70,6	4.158.489

Tabel 2.1 viser også, at den højeste valgdeltagelse ligger hos gruppen af 70-79-årige, hvorefter den falder ret brat til de ældste aldersgrupper.

Kilde: KV_RV17_valgdeltagelse (ku.dk)

7

Mundtligt: Nedenstående tabel viser hvor stor en procentdel, fordelt efter hvor lang uddannelsen man har, som stemte til sidste kommunalvalg. Hvad viser tabellen?

Tabel 2.3: Valgdeltagelsen fordelt på færdiggjort uddannelse (2017)

	Pct.	N
Grundskole	61,0	1.070.929
Gymnasial uddannelse	66,7	384.763
Faglig uddannelse	73,3	1.316.364
Kort- og mellemlang videregående uddannelse	80,0	877.169
Lang videregående uddannelse	80,5	396.426
Total	71,6	4.045.651

Kilde: KV_RV17_valgdeltagelse (ku.dk)

8

I artiklen står der blandt andet disse verber. Tal om hvad de betyder. Skriv dernæst nye sætninger med verberne.

at stå frem

at stemme

at afholde

at hjælpe

at vælge

9

Nogle verber bliver tit blandet sammen på dansk. Nedenfor er der opgaver med nogle af disse verber, samt andre opgaver med verber.

Indsæt hjælpeverbet har/er i sætningerne:

1. Han _____ tjent mange penge.
2. Jeg _____ altså mødt Pia før, vist nok til jeres bryllup.
3. Han _____ blevet ansat i et større internationalt firma.
4. Peter _____ desværre begyndt at ryge igen.
5. Hvorfor _____ du ikke sagt det noget før?
6. _____ din kone kommet hjem?
7. Viceværten _____ rejst på ferie, så vi må selv skovle sne i den kommende uge.
8. Han _____ fået nye briller fra Frankrig, som kostede en formue.

9. Hvorfor _____ avisen ikke kommet endnu?
10. Hvor _____ Peter flyttet hen efter sin skilsmisse?
11. Tror du, Pia _____ vågnet? Ja, for jeg _____ vækket hende.
12. Bussen _____ kørt, så vi må vente til den næste kommer.
13. _____ filmen allerede begyndt?
14. De _____ gået i teatret.
15. Min chef _____ været optaget hele dagen.
16. Telefonen _____ ringet flere gange, mens du var til møde.
17. Vasen _____ gået i stykker. Det var Peter der væltede den.
18. _____ du flyttet min kuffert?
19. Han _____ været syg længe, men nu _____ han omsider blevet rask igen.

10

Indsæt verbet 'at mangle' eller 'at savne' i sætningerne i den rette tid

1. Hun var gået på pension, men hun _____ overhovedet ikke sit job.
2. Han har solgt sin bil, men _____ den kun når det regner.
3. Jeg kunne ikke betale restaurantregningen, for jeg _____ 120 kroner.
4. Hendes forældre var nok det man vil kalde rige, så rent materielt _____ hun ikke noget.
5. Mange mennesker _____ en tand eller to, når de når op i alderen.
6. Man kan _____ vitaminer og så bliver man oftest syg.

11

Indsæt verbet 'at bede' eller 'at spørge' i sætningerne i den rette tid.

1. Han _____ om jeg kunne komme til fødselsdagsfesten.
2. Jeg har _____ hende om at få en nøgle til lejligheden.
3. Han blev _____ om at gå ud af lokalet, fordi han forstyrrede de andre.
4. Hvis man _____ bliver man ofte klogere.
5. Han _____ om jeg godt ville hjælpe ham med at bygge et nyt badeværelse.
6. Hun _____ om han ikke skulle gå.
7. Man _____ tit om meget i starten på en ny arbejdsplads.

12

Indsæt verbet 'at veksle', 'at skifte' eller 'at bytte' i sætningerne i den rette tid.

1. Jeg så at lyset _____ fra rødt til grønt, og skyndte mig over krydset.
2. Når hun kommer hjem fra arbejde _____ hun altid tøj.
3. Han ledet efter et sted, hvor han kunne _____ danske kroner til euros.
4. Årstiderne _____.
5. Hun fik min kjole og jeg fik hendes bukser. Vi _____ altså tøj.
6. Vi kan _____ plads hvis du hellere vil sidde heroppe, tættere på tavlen.
7. Kan du _____ en tier til to femmere?
8. Han har _____ kontor. Nu sidder han i nummer 3, og ikke nummer 5.
9. Du skal uden tvivl _____ arbejde, hvis du ikke er tilfreds.

13

Indsæt verbet 'at gøre' eller 'at lave' i sætningerne i den rette tid.

1. Hvad _____ Peter egentlig? Han er sprogforsker på KU.
2. Hun plejer at _____ yoga hver morgen. Men nu er hun blevet skadet i højre knæ.
3. Han _____ rent i hele huset i går.
4. Det _____ ikke så ondt i benet da jeg faldt ned ad trappen.
5. Kaffe kan _____ på virkelig mange forskellige måder. Det er en hel videnskab.
6. Gryderetten er mislykket. Jeg har vist _____ noget forkert.
7. Børnene fik havregryn med mælk. Det _____ de hver dag.
8. Når han er utilfreds på arbejdet, _____ han altid en masse vrøvl.

14

Indsæt verbet 'at gå', 'at rejse', 'at køre' eller 'at tage' i sætningerne i den rette tid.

1. Hun har _____ på universitetet i fire år.
2. Hun _____ aldrig motorvejen til Malmø, men vælger de små landeveje.
3. Vi _____ en taxi i går aftes efter festen hos min søster.
4. De _____ på ferie til Italien i næste uge.
5. Chefen er _____ til et møde på 5 sal.
6. Filmen har _____ i biograferne i to uger.
7. Jeg tror at mit ur _____ lidt for hurtigt.
8. Hun _____ til fitness fire gange om ugen, fordi hendes arbejder fordrer at hun er i god form.

15

Gruppearbejde: Skriv sætninger med 'skrive' + præposition (som bliver adverbialt). De har alle forskellige betydninger. Brug gerne DDO.

skrive ned

skrive om

skrive af

skrive på

skrive ind

skrive under

16

Kender I betydningen af alle disse refleksive verber? Tal om dem i grupper, og skriv tre sætninger med nogle af dem.

klare sig

kede sig

ærgre sig

koncentrere sig om

skynde sig

tage sig af

vænne sig til

beslutte sig for

17

Fortæl kort i plenum om hvordan valg foregår i jeres hjemlande. Brug nogle af verberne fra artiklen, fx at stemme / at vælge / at afgive stemme / at sætte kryds / at tælle.